

vedati še nekaj drugega. Od rajne Avstrije namreč nismo samo podedovali nekaj premoženja, ampak tudi velike dolgove. Imamo okrog 6 milijard papirnega denarja, kar ni nič drugega, kakor dolg, od katerega mora ljudstvo plačevati obresti z nezno draginjo. Imamo vojno posojilo, ki je v rokah naših ljudi in katerega tudi ne moremo posiliti propasti popolnoma, imamo plačevanje vojnim invalidom, pokojnine, odškodnine, vse to bo narastlo na velikanske svote, katere ne moremo sedaj niti približno izračunati. Na vsak način premoženje, katero je Avstrija pustila v naših deželah, ne bo niti od daleč zadostovalo za dolgove in bremena, katera nam je zapustila.

Nemčija je, kakor je slovesno priznala sama, glavni krivec vojne. Morda se bo dalo iz nje iztisniti tudi še nekaj milijard za obnovo Srbije in Črnogore?

Oddaja premoženja v Nemčiji.

Nemška vlada pripravlja predlogo o veliki oddaji premoženja. Oddaja bi naj vrgla državi 70 do 90 milijard mark. Kdor ima premoženja od 2000—5000 mark bo moral oddati 25%, 5000—10.000 30%, 10.000—50.000 40%, 60 tisoč do 100 tisoč 60%, od 100 tisoč naprej pa 80%. Tako je mišljena oddaja premoženja v Nemčiji. Približno enako bo tudi v Nemški Avstriji.

Popis premoženja v Nemški Avstriji.

V Nemški Avstriji se sedaj vrši strogo popisovanje ljudskega premoženja. V to svrhu je vlada zaprla izplačevanje hranilnih vlog v denarnih zavodih. Popisovanje premoženja se vrši zelo natanko. Vsak, kdor ima vložena kaj denarja v hranilnici, posojilnici, banki ali ga ima zasebno izposojenega, mora popisovalni komisiji naznaniti, kje in koliko ima naloženega denarja. Kdor tega ne bo storil, nima več pravice do vložnega ali izposojenega zneska. Popisujejo se tudi drugi vrednostni papirji, vojna posojila in potem se bo popisovalo oziroma cenilo premično in nepremično premoženje prebivalcev Nemške Avstrije. Vlada hoče ugotoviti, koliko znaša javno in zasebno premoženje v Nemški Avstriji. Iz skupne svote bo potem razvidno, ali bo Nemška Avstrija sploh mogla gospodarsko živeti ali ne. Vladni načrt je, da se zapleni v Nemški Avstriji polovico zasebnega premoženja. Na korist države bi se potem kakor zaselo tudi hranilne vloge do polovice. Ker imajo mnogi jugoslovanski državljani, posebno ob meji naloženega precej denarja v nemškoavstrijskih denarnih zavodih, zahtevamo od naše vlade, naj ukrene potrebno, da dobije naši ljudje izplačane svoje vloge.

Dolfe Ribnikar zoper lačne reveže.

Dolfe Ribnikar hoče na vsak način postati narodni prvak. Bil je živinozdravnik in ako bi bil ostal pri žabičastih kravah in nadušljivih konjih, bi morda kaj koristil narodu. Toda spustil se je v politiko, zavijtel nabrušeni meč svojega jezika zoper „klerikalnega zmaja“, katerega sicer ni ubil, pač pa je s svojo nerodnostjo vsakokrat spravil v zadrego kranjsko liberalno stranko. Da mu zamaše usta, so ga kranjski liberalci postavili za ljubljanskega tržnega nadzornika, kjer je postal strah kmetic in branjev, ki so imeli nesrečo, da so z njim prišli v stike. Sedaj je eden izmed kranjskih prvakov jugoslovanske demokratarske stranke, a hrepeni še višje. Menda hoče postati jugoslovanski prehranjevalni minister, naslednik dr. Korošca. Da se priporoči za to mesto, je priobčil v vseh štajerskih in kranjskih listih svoje stranke članke zoper dr. Korošca in v obrambo velikih žitnih baronov po Banatu, Sremu in Slavoniji. V naši državi je namreč gospodarski položaj tak, da Srem, Banat, Bačka, Slavonija pridelajo veliko žita, katerega prodajajo v tujino. Nekatere druge dežele ga pridelajo komaj za svojo rabo ali pa še ne, nekatere dežele ga ne pridelajo skoraj nič. Ako pustimo tem žitnim baronom, da bodo svobodno razpolagali s pridelkom, ga bodo s pomočjo židovskih žitnih trgovcev — kajti žitna trgovina je skoraj izključno v židovskih rokah — prodajali v tujino, zlasti v lačno Nemško Avstrijo. Tako bomo dobili v državi še več ničvrednih avstrijskih kron. Ali ga bodo zamenjavali za druge izdelke, kupovali bodo zlate zapestnice svojim ženskam obdajali se z vsem razkošjem

življenja, ljudstvo pa niti za drag denar ne bo moglo kupiti kruha. Žitne trgovce in prekupee je nemogoče loviti, lažje je vzeti pri njemu, ki prideluje.

Riknikar je dobil na svoj nedemokratski članek odgovor, da mu je za nekaj časa zaprlo sapo. Sedaj se je pa zopet oglasil v svojem ljubljanskem listu in se pobahal: Rekvizicij vendar ne bo! Korošec se je tako ustrašil mojega članka, da se jih ne upa lotiti!

Ako bi zaenkrat res ne prišlo do tega, da bi ne prijeli žitnih oderuhov, se to gotovo ne bo zgodilo po zaslugi Dolfe Ribnikarja. Ti ljudje imajo še veliko, veliko mogočnejše zagovornike, kakor je on. Upamo pa, da bo dr. Korošec premagal vse ovire in izvedel svoj načrt. Naš kmet bo pa pri tem samo na dobičku, kajti žita, kar ga pridelava čez svojo rabo, ni veliko in ga bo še vedno lahko drago prodal v domačem kraju brez rekvizicij. Z druge strani je pa v njegovo korist, če imajo delavci in uradniki kruh po znosni ceni, kajti, kolikor večja je draginja, toliko več zahtevajo plače in toliko več je treba davkov. Bila bi pač krivica, da bi naši delavni ljudje stradali, žitni baroni in židovski žitni trgovci pa bogateli in imeli vse, kar si srce poželi.

Pismo slovenske žene.

V zadnji številki „Slov. Gospodarja“ sem čitala v članku „Ženska volilna pravica“, da hočejo nam ženskam liberalni demokratari odvzeti volilno pravico. Izgovarjajo se, da so za to merodajne kulturne razmere, to bi se reklo po domače: jugoslovanska žena zategadelj ne dobi volilne pravice, ker ni dovolj izobražena. To je žalitev vsega slovenskega ženstva. Tako sodijo o jugoslovanski ženi demokrato-liberalci, ki kujajo volilno pravo. Me žene vemo, odkod to izvira. Pri ženah in mladenkah prevladuje krščansko naziranje. Posebno velja to o kmečkem ženstvu. Če je tudi mož demokrat-liberalci ali rdečkar, žena in hčerke pa so prežete po ogromni večini dobrega krščanskega duha. Lahkoživi demokratari vedo, da slovenske žene ne bi nikdar dale glasu kandidatu njih stranke, ki želi upejlati svobodni ali divji zakon. Saj smo čitale v listih, da je glavno glasilo demokrato-liberalne stranke, beogradska „Demokratija“ nedavno pisala, da se mora v Jugoslaviji upejlati svobodni (brezverski) zakon. Sedaj vemo, kam pes taco moli. Vam demokratarjem pa povemo kmečke žene in dekleta, da ste vse ženstvo na deželi s tem, ko nas hočete odriniti od volilne pravice, grdo žalili. Mestnim gospem in frajlam, ki celo vojsko niso čutile vojnih težav, bi dali volilno pravico. Nas pa, ki smo več kot štiri leta vodile gospodarstvo na kmetijah brez moških moči, nas, ki smo pretrpele v teh časih nebroj gorj, nas, ki smo zgubile v vojni največ svojih dragih (ki se niso znali in mogli skrivati za pečjo, kakor možje in fantje iz mest), nas se hoče kratkoma oropati volilne pravice! Slovenske žene, proti tej demokratarski drznosti odločno ugovarjamo! Stokrat več pravice imamo me kmečke in delavske žene do volilne pravice nego kakšne šibarce ali uradnice po mestih. To povem enkrat za vselej! Sicer pa se bomo me kmečke žene in mladenke pomenile z demokratari, kadar bodo zopet kaki Voglarji prirejali „J. D. S.“ shode.

Trezika iz Št. Petra.

Drugo pismo.

Povejte vendar, gospod urednik, kdo so tisti gospodje, ki delajo nove volilne postavbe?

Kmečka gospodinja, pravite, ne bo smela voliti drugače, kakor, če ima slučajno moža pijanca, ki je postavljen pod varuštvo in bo žena postavljena za varuha! Ako pa ima dobrega moža, bo kaznovana s tem, da zgubi volilno pravico! Sem poročena že mnogo let, dobro sem vzgojila otroke, posestvo sva lepo držala in še nekoliko pomnožila, mož je bil štiri leta pri vojnih in ves čas sem se ubijala sama. Za vse to sem bila dobra. Ko se je izlegla majniška deklaracija, so rekli, naj podpisujejo vse ženske in podpisala sem takoj, ker sem vedla, za kaj gre. Za Jugoslavijo glasovati sem smela, da bi pa glasovala za jugoslovanskega poslanca, pa nisem dobra. Sosed Postrgulček je nekoliko pre-rad pil, žena mu je pomagala, posestvo je šlo navzdol. Sedaj ga je žena pustila in šla v tovarno. Mož pije, kadar ima, kadar nima, pa dela na dnini po kmetih. Pa bosta obadva dobra za volitev. Najstarejšo hčer sem pošiljala v trg v šolo, dovršila je pet razredov, potem je bila še eno leto v Ljubljani v gospodinjki šoli,

sedaj dela doma, je tajnica in knjižničarka izobraževalnega društva, sodeluje pri vsaki prireditvi, nikdo ne reče nič slabega o nji, a volilne pravice ne bo imela. Porungeljčkova Fani je šla služiti, potem se je izgubila, da še starši niso vedeli, kje je, sedaj pravijo, da je v mestu blagajničarka v kavarni „Pri zaspanem čmrlju“. Ta bo imela volilno pravico. Narobetova Špela, ki že štirideset let pri nas šiva po hišah in ni imela v rokah nikdar drugih bukev, kot Malo pratio in Sanjske bukve, bo jugoslovanska volilka, jaz sem pa že trideset let naročena na Mohorjeve knjige, a ne bom. Spominjam se, da se bere nekje v svetem pismu, naj bo izvoljen za predstojnika, kdor zna svojo hišo prav ravnati. Vi pa pravite, da katera ima svojo hišo, rodni in gospodinjstvo, ne sme voliti. Postave, ki se bodo delale v novem državnem zboru, bodo pač veliko bolj zadevale mene, kakor pa Narobetovo Špelo, Porungeljčkovo Fanci ali Posterguljčkovo Mico, saj se bo govorilo o gospodarstvu, davkih, vzgoji otrok itd., a jaz ne bom smela niti voliti poslanca, pač pa one. Čudno je to res, samo, če bo držalo.

S spoštovanjem . . . , kmečka gospodinja.

Enodnevni tečaj.

za voditelje katoliških organizacij za celjsko sodno okrožje

t. j. vse sodne okraje celjske okrožne sodnije, se bo vršil v četrtek, dne 17. julija t. l. v Celju. Tečaj ima namen vpeljati bodoče voditelje v vse glavne panoge organizacijskega dela. Seznanil bo udeležence osobito s političnimi, prosvetnimi, gospodarskimi in strokovnimi organizacijami, njih namenom in praktičnim vodstvom s posebnim ozirom na razmere celjskega okrožja.

Tečaj se bode pričel ob 3/4h zjutraj in končal tako, da bodo udeleženci, ki pridejo z južno železnico, lahko še isti večer odšli nazaj. Kdor bo pa želel ali vsled neugodne zveze moral čez noč ostati v Celju, mu bo podpisani odbor po prijavi priskrbel brezplačno ali vsaj po nizki ceni prenočišče. Istotako se bo prijavljenim udeležencem priskrbel skupen obed po zmerni ceni. Zbirališče bo v dvorani hotela „Beli vol“ v Celju.

Prijave za tečaj, skupen obed in ev. prenočišče naj se pošljejo podpisaniemu odboru vsaj do 10. juliju t. l. Ker bo tečaj izredne važnosti za bodoči razvoj naše organizacije, naj se ga udeležita iz vsake župnije celjskega sodnega okrožja vsaj po 1 do 2 udeležence.

Opozarjamo posebno na zanesljivo udeležbo mlajšo duhovščino in spretne lajike, ki imajo smisel in veselje za povzdigo katoliških organizacij. Razume se, da so tudi udeleženci izven celjskega sodnega okrožja dobrodošli.

Spored in snov predavanj je sledeča:

- I. a) Naš in nasprotni politični program ter naše politične organizacije;
- b) Kako se ustanovi in udejejuje politična organizacija (Dr. Ogrizek, Celje);
- II. a) Naše in nasprotno prosvetne organizacije;
- b) Kako se ustanovijo in udejejujejo prosvetne organizacije. (Dr. Jeraj, Žalec);
- III. Gospodarske organizacije — njih namen, ustanovitev in delovanje. (Pušenjak, Maribor).
- IV. Strokovne organizacije — naše in nasprotno njih namen, ustanovitev in delovanje. (Komlanec — Ljubljana).

Za pripravljalni odbor za voditeljski tečaj:

Hotel Beli vol I. nadst., Celje.

Dr. Ogrizek, predsednik. Lukman, tajnik.

Za svobodni izvoz vina.

Znano je, da je bil dosedaj pri nas svobodni izvoz vina v tuje države prepovedan in sicer raditega, ker za vino tuje države niso dale nobene odškodnine v blagu, ampak so ga samo plačevale s papirnatim denarjem. Ker pa je raditega naše vinogradništvo trpelo zelo veliko škodo, so naši poslanci (Slovenska Kmečka Zveza) vložili v Narodnem predstavništvu interpelacijo za svobodni izvoz vina. Iz govora, ki ga je imel naš poslanec Ivan Vesenjajak ob tej priliki, posnamemo na kratko sledeče:

Na Štajerskem in deloma na Kranjskem imamo kraje, ki žive izključno od vinogradništva, katerim je glavni in edini dohodek, vir gospodarskega življenja in torej obstanka ravno vinogradništvo. V korist teh krajev in korist cele države je, da se izvoz vina v sosedne države uredi, kakor je treba.